

Programma Lokale Versterking GGz Wmo
van mensen met een psychische handicap

Vereniging Landelijk Platform GGZ

Programma Lokale Versterking GGz Wmo'

Jaarverslag 2008

Landelijk Platform GGz

Postbus 13223
3507 LE Utrecht

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding	7
<i>Missie en doelstellingen, werkwijze</i>	7
<i>2006 - 2007 - 2008: drie jaren Lokale Versterking</i>	9
Lokale Resultaten	11
<i>Activiteiten in de regio</i>	11
<i>Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingszorg</i>	16
<i>Landelijke activiteiten</i>	19
<i>Klankbordgroep Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingszorg</i>	19
<i>Jeugd Denktank</i>	21
<i>Plattelandsgemeenten: de 'witte vlekken'</i>	22
<i>Familieorganisaties</i>	22
Landelijke ondersteuning: het Servicecentrum	23
<i>Bureau</i>	23
<i>Personeelszaken</i>	24
<i>Deskundigheidsbevordering en training</i>	24
<i>Communicatie</i>	25
<i>Begeleidingscommissie Programma Lokale Versterking</i>	25
Blik op de Toekomst	27
Participatie in cijfers	29
Colofon	32

Voorwoord

Drie jaren Lokale Versterking: wat begon met een handjevol enthousiaste vrijwilligers is uitgegroeid tot een beweging van meer dan 750 ervaringsdeskundigen, mensen die zich met hart en ziel lokaal inzetten voor de realisatie van de doelstellingen van het Programma Lokale Versterking. Mensen met ervaring uit de GGz, verslavingszorg, vrouwenopvang en maatschappelijk opvang, die belangeloos hun kennis en ervaring inzetten, waarbij ze hun eigen kwetsbaarheden blootgeven, in weerwil van alle vooroordelen. Dat vraagt om veel strijd lust, kracht én lef. We hebben dan ook velen van hen zien uitstijgen boven hun 'beperking' en zien groeien in het proces van participatie en belangenbehartiging. Dit zijn mensen die perfect invulling geven aan het maatschappelijke doel van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning: 'meedoen'.

Daarbovenop zetten zij zich in om beleidsmakers, wethouders, politici en instellingen te informeren, te stimuleren, te prikkelen en te trainen om in de lokale beleidsinvulling en uitvoering van de Wmo de doelgroepen beter onderdeel te laten zijn van beleid en de Wmo toegankelijk te maken voor de doelgroepen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de Wmo, het is dan ook van groot belang dat ervaringsdeskundigen daarbij nauw betrokken zijn. Zonder hun inspraak kan een gemeente immers geen passende ondersteuning bieden. Samen moeten ze zorgen voor 'welzijn-op-maat'.

Dit jaarverslag geeft inzicht in de activiteiten en de behaalde resultaten van het Programma Lokale Versterking in 2008. Het Programma heeft zichzelf inmiddels bewezen en de inzet van onze vrijwilligers oogst bewondering. Maar er valt nog steeds veel te doen. Op het niveau van het voorzieningenaanbod in gemeenten en verbetering van de inspraak van ervaringsdeskundigen. Ondanks alle inspanningen van de vrijwilligers van Lokale Versterking blijkt de beeldvorming over psychisch kwetsbare mensen nog geregeld onrealistisch.

Desondanks is het Programma Lokale Versterking een tijdelijk programma, het is een programma om participatie te stimuleren, om aanjager te zijn. Dát is in ieder geval in het afgelopen jaar erg goed gelukt. Onze blik op de toekomst is optimistisch maar kritisch en alert.

Het komende half jaar zullen de resultaten geborgd moeten worden. De opgedane kennis, netwerken, ervaringen, resultaten en de ervaringsdeskundigen moeten behouden blijven om voortgang te geven aan het ingezette proces van participatie en belangenbehartiging van mensen uit de doelgroepen. Daartoe wordt aansluiting gezocht bij regionale en lokale cliëntorganisaties. Hoewel het ministerie van VWS extra borgingsgelden heeft toegezegd, zal een en ander niet eenvoudig zijn. Een adequate, structurele financiering van decentrale PGO-organisaties blijft onmisbaar. Anders lopen wij het risico dat de opgebouwde kennis snel 'verdamp't' en het netwerk van ervaringsdeskundigen uiteenvalt.

Graag wil ik op deze plaats al 'onze' ervaringsdeskundigen en medewerkers enorm bedanken voor hun betrokkenheid en al hun inspanningen in 2008 die hebben geleid tot de successen zoals beschreven in dit jaarverslag. Laat dit verslag een inspiratiebron voor velen zijn om de positie van de psychische kwetsbaren in de samenleving verder te versterken.

Marjan ter Avest
directeur LPGGz

Inleiding

Programma Lokale Versterking GGz Wmo: een driejarig programma, in het leven geroepen om de lokale belangenbehartiging van en door psychisch kwetsbare mensen een harde duw in de goede richting te geven. Met als uitgangspunt de wensen en behoeften van de doelgroep zelf.

Aanleiding hiertoe was de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) die per 1 januari 2007 van kracht werd. Deze wet bepaalt dat iedereen volwaardig moet kunnen deelnemen aan de samenleving, dus ook mensen met een beperking. Gemeenten zijn hiervoor verantwoordelijk naar hun inwoners. Zij moeten de participatie van al hun inwoners waarborgen in hun lokale Wmo-beleid en hun burgers ondersteunen bij hun participatie in de samenleving. Mensen met een beperking kunnen bij gemeenten aankloppen voor hulp. Gemeenten zijn verplicht voorzieningen te treffen die in de welzijns- en ondersteuningsbehoeften van burgers voorzien.

Net als anderen moeten ook mensen met een psychische beperking, met een verslavingsprobleem, vrouwen uit de vrouwenopvang, dak- en thuislozen en hun naastbetrokkenen in de maatschappij kunnen meedoen. Helaas hebben zij ten opzichte van andere groepen hulpvragers (zoals lichamelijk gehandicapten, ouderen) een achterstand in de belangenbehartiging en participatie. Andere groepen zijn vaak al goed georganiseerd. Mensen met een achtergrond in de geestelijke gezondheidszorg (GGz) of openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz: verslavingszorg, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang) zijn dat meestal nog niet. Hun positie in de samenleving is vaak zwak door onbekendheid van deze groep bij beleidsmakers. Hun stem wordt niet goed gehoord of hun hulpvragen blijven onbegrepen. De mogelijkheden voor voorzieningen en ondersteuning voor hen worden over het hoofd gezien. Belangenbehartiging, zoals het Programma Lokale Versterking dat biedt, geeft hen mogelijkheden tot participatie.

Het Programma Lokale Versterking GGz Wmo is dan ook een bijzonder project doordat juist de mensen om wie het gaat, de ervaringsdeskundigen het Programma vormgeven. Door de bottom-up benadering krijgen zij een duidelijke(r) stem, laten ze zien dat ze participeren in de maatschappij en laten zij zien wat andere cliënten uit de wereld van psychische en psychiatrische hulpverlening nodig hebben om deel te kunnen nemen. Door het Programma ervaren zij dat het mogelijk is zèlf een verschil te maken, zowel voor cliënten, initiatiefgroepleden en medewerkers van het Programma, als voor gemeenten en andere betrokken organisaties. Gemeenten en zorgaanbieders kunnen volop van de geboden voorlichting, informatie en ervaringen vanuit het Programma profiteren.

Lokale Versterking versterkt!

Missie en doelstellingen, werkwijze

Wat wil het Programma Lokale Versterking GGz Wmo?

Lokale Versterking is een programma dat tot doel heeft de achterstand in de lokale belangenbehartiging en participatie van mensen met een psychische beperking, verslavingsprobleem, vrouwen uit de vrouwenopvang, dak- en thuislozen en hun naastbetrokkenen in te halen.

De officiële missie van het Programma luidt:

“Het Programma Lokale Versterking GGz Wmo biedt mensen met een psychische beperking, met een verslavingsprobleem, uit de vrouwenopvang en dak- en thuislozen mogelijkheden om actief en op eigen geaarde wijze mee te doen aan de samenleving. Met als doel de cliëntenbelangen binnen de Wmo op een hoger peil te brengen en de politieke en publieke opinie over hen te beïnvloeden. Het Programma doet dit door hen op lokaal en regionaal niveau bijeen te brengen om op formele en informele wijze hun eigen belangen te behartigen. Zij krijgen hierbij ondersteuning in de vorm van kennis, handreikingen en financiële middelen.”

Binnen deze missie streeft Lokale Versterking drie doelstellingen na, waaraan in het derde jaar een vierde is toegevoegd:

‘Meer en beter’:

Meer psychisch kwetsbare mensen en hun naasten betrekken bij de uitvoering van de Wmo en de totstandkoming van de Wmo-voorzieningen. Deelnemers die participeren in Wmo-adviesraden beter toerusten om (politieke) invloed te kunnen uitoefenen.

‘Solidariteit en samenwerking’:

Actief de samenwerking zoeken en aangaan met bestaande lokale en regionale cliënten- en gehandicaptenorganisaties.

‘Verbetering van de beeldvorming’:

Kennis over psychisch kwetsbare burgers vergroten bij gemeenteraadsleden, wethouders, ambtenaren en organisaties die een rol hebben in de uitvoering van de Wmo. Zo krijgen zij een realistischer beeld van deze groepen.

En in 2008 kwam daar de vierde doelstelling bij

‘Borging van de resultaten en ervaringsdeskundigheid’

Het bieden van ondersteuning bij het verkrijgen van subsidies en bij het aansluiting vinden en onderbrengen bij lokale cliëntorganisaties. Met als doel de opgedane kennis, netwerken, ervaringen, resultaten en de ervaringsdeskundigen te behouden om voortgang te geven aan het ingezette proces van participatie en belangenbehartiging van mensen uit de doelgroepen.

Wie willen we bereiken?

Doelgroepen

De doelgroep van het Programma bestaat uit mensen met een psychische beperking, een verslavingsproblematiek, vrouwen uit de vrouwenopvang, dak- en thuislozen en hun naastbetrokkenen. Het Programma richt zich op zowel ervaringsdeskundigen als beleidsmakers en Wmo-gerelateerde organisaties. De psychisch kwetsbare doelgroepen en hun naastbetrokkenen staan daarbij voorop. Uiteindelijk gaat het om hún belangenbehartiging binnen de Wmo. Instanties die verantwoordelijk zijn voor het Wmo-beleid en de uitvoering ervan, hebben daartoe meer en betere voorlichting nodig over de wensen en belangen van deze Wmo-doelgroep.

Hoe werken we?

Werkwijze en organisatie

Met zijn ‘bottom-up’ werkwijze gaat Lokale Versterking uit van de kracht van de ervaringsdeskundige vrijwilligers, de doelgroep zelf. Deze werkwijze sluit volledig aan bij de missie en de doelstellingen van het Programma: het versterken van de maatschappelijke positie van deze kwetsbare groep burgers, zowel als groep als individueel.

Binnen Lokale Versterking zijn er 35 regionale initiatiefgroepen actief, verdeeld over het land. Deze staan centraal binnen het Programma en bestaan uit ervaringsdeskundige vrijwilligers: mensen uit de GGz, maatschappelijke opvang, verslavingszorg, vrouwenopvang en hun naastbetrokkenen. Onder hen bevinden zich ook veel leden van lidorganisaties van het Landelijk Platform GGz.

In hun regio’s houden de initiatiefgroepen zich bezig met de kern van het Programma: het versterken van de lokale belangenbehartiging van en door psychisch kwetsbare mensen. Lokale Versterking schrijft niet voor hoe zij dit moeten aanpakken: dit bepalen de groepen zelf, binnen de kaders van de drie eerder genoemde doelstellingen. Zo werven en trainen zij de belangenbehartigers, zodat die optimaal zijn toegerust om het lokale Wmo-beleid te beïnvloeden. Daarbij zoeken ze samenwerking met andere cliëntenorganisaties. Verbetering van de beeldvorming vormt een andere belangrijke doelstelling waar initiatiefgroepen op verschillende manieren invulling aan geven. Het Programma heeft voor elke initiatiefgroep een projectmedewerker aangesteld, die de groep direct bij de uitvoering van haar activiteiten ondersteunt. Projectleiders bieden ‘in het veld’ ook de nodige bijstand aan de initiatiefgroepen en hun projectmedewerkers. Zij dragen de verantwoordelijkheid voor meerdere groepen in hun regio. Voor inhoudelijke ondersteuning op specifieke thema’s, zoals familieorganisaties en scholing & training, kunnen initiatiefgroepen terecht bij themaspecialisten. Het Landelijk Servicecentrum biedt facilitaire en praktische ondersteuning.

De organisatie

De 35 initiatiefgroepen in het land vormen het centrum van het Programma, het landelijk Servicecentrum ondersteunt hen lokaal en met landelijke activiteiten om het Programma te laten draaien. De Begeleidingscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidorganisaties en een onafhankelijk voorzitter, adviseert de programmanager, die op zijn beurt rapporteert aan het Landelijk Platform GGz, de ‘eigenaar’ en eindverantwoordelijke van het Programma Lokale Versterking.

2006 - 2007 - 2008: drie jaren Lokale Versterking

2006: de aftrap

Begin 2006 stelde toenmalig staatssecretaris van VWS, mevrouw Ross-van Dorp, een bedrag van 7,5 miljoen euro beschikbaar. Het geld was bedoeld om de maatschappelijke participatie van mensen met een psychische beperking, verslaafden, vrouwen uit de vrouwenopvang en dak- en thuislozen te bevorderen. Het ministerie van VWS verstrekke via het Fonds PGO de subsidie aan de koepelorganisatie van GGz cliënten- en familieorganisaties in Nederland: het Landelijk Platform GGz. Het subsidiegeld was bestemd voor het project 'Programma Lokale Versterking GGz Wmo', een driejarig programma. In mei 2006 vond de officiële aftrap van het Programma plaats met een landelijke conferentie, waarna tijdens vier bovenregionale conferenties de eerste initiatiefgroepen tot stand kwamen.

2007: versterking

In 2007 werd het Programma verder opgebouwd en ontwikkeld. Dit gebeurde vooral door de 35 initiatiefgroepen in het land: zij gingen op volle kracht vooruit. Deze initiatiefgroepen, bestaande uit ervaringsdeskundigen uit de doelgroepen, zetten zich in voor een betere lokale participatie van hun achterban, ontplooiden daartoe allerlei activiteiten en boekten de eerste goede resultaten. Mensen uit de GGz en OGGz kwamen niet alleen in beeld bij gemeenten en beleidsmakers maar werden ook gevraagd een bijdrage te leveren aan het te maken beleid. Dat gaat niet altijd zonder slag of stoot, er is veel te doen, maar het belang van de ervaringsdeskundigheid van de mensen wordt meer en meer gezien. Regionale verschillen worden zichtbaar, zowel in de werkwijze als in het aantal mensen dat betrokkenheid toont.

2008: de visie reikt verder naar de toekomst

De opbouw van de voorgaande jaren begint zijn rijpe vruchten af te werpen. Initiatiefgroepen staan over het algemeen goed op de kaart bij gemeenten, het aantal (O)GGz vertegenwoordigers in Wmo-raden neemt gestaag toe en het aantal ervaringsdeskundigen dat zich binnen de 35 initiatiefgroepen inzet is gegroeid tot maar liefst 755 mensen uit de doelgroepen van het Programma. Deze ervaringsdeskundigen hebben zich goed kunnen profileren. Dit vertaalt zich in lokaal beleid en geeft een steviger bodem voor voortzetting van de cliëntenparticipatie in de regio's, ook ná de afloop van het Programma. Lokale Versterking richt zich in 2008 dan ook zowel regionaal als landelijk op borging van de resultaten.

Lokale Resultaten

Activiteiten in de regio

In 2008 hebben de inspanningen ruimschoots hun rijpe vruchten afgeworpen. Initiatiefgroepen, cliënten, ervaringsdeskundigen: zij zaten steeds vaker aan tafel met beleidsmakers, politici en wethouders. Maar ook bij de 'burger' en de doelgroep zelf.

Het duidelijk kenbaar maken van de wensen en belangen van mensen uit de doelgroepen versterkte lokaal de aandacht voor hen. De vele activiteiten leveren niet alleen resultaat voor de drie doelstellingen 'Meer en beter', 'Solidariteit en samenwerking' en 'Verbetering van de beeldvorming'. Ook op het persoonlijke vlak voelen veel medewerkers zich sterker doordat zij zelf een bijdrage kunnen leveren en gehoord worden. Dit is ware participatie en empowerment.

We reizen in dit jaarverslag hierna kriskras door het land en door alle initiatieven en resultaten. Op de website van het Programma www.lokaleversterking.nl kunt u veel meer over de activiteiten lezen.

Kwartetten tijdens Wmo-Manifestatie Meedoen...??? Ja graag...!!!

Een Wmo-manifestatie met veel ruimte voor ervaringsverhalen van mensen met een psychische of psychiatrische problematiek en verslaving. Tijdens de ruim bezochte manifestatie (circa negentig mensen, waar onder enkele gemeenteraadsleden en een wethouder) is het kwartetspel van Zorgbelang gespeeld. Door het spelen van dit kwartet kregen de deelnemers ideeën aangereikt voor allerlei Wmo-voorzieningen. Het kwartet leidde tot de nodige hilariteit en inhoudelijke discussie. De middag werd afgesloten met een voorstelling van theatergroep Geestkracht. Deze theatergroep wordt gevormd door mensen met een (langdurende) psychiatrische achtergrond.

*Initiatiefgroep Groningen samen met Lokaal Centraal van Zorgbelang en het programma VCP
2 april 2008*

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

"Wmo? Anders zien!"

De mobiele fototentoonstelling "Wmo? Anders Zien" werd door de wethouder geopend in het gemeentehuis van Apeldoorn. Diverse gemeenten 'huurden' deze tentoonstelling in die naar het idee van de initiatiefgroep in opdracht werd vervaardigd. De tentoonstelling waarin mensen vanuit de doelgroep worden verbeeld binnen de 9 prestatievelden van de Wmo draagt bij aan een realistischer beeldvorming over de doelgroep en is een aanknopingspunt om verder in gesprek te komen met beleidsambtenaren en burgers. Van de succesvolle tentoonstelling is een tweede versie gemaakt die het gehele land is doorgereisd en vooral ook in gemeentehuizen werd tentoongesteld.

*Initiatiefgroep Oost-Veluwe en Stedendriehoek
4 februari 2008*

Doelstelling: Verbetering van de beeldvorming

Multiloog-gesprekken

De initiatiefgroep Lokale Versterking Amsterdam organiseerde bijeenkomsten waarbij zij de Multiloogmethode hanteren. Multiloog is een gespreksmethode, waarbij mensen met verschillende achtergronden onvoorwaardelijk naar elkaar luisteren, zonder te oordelen, in een veilige omgeving waarbij anonimiteit gewaarborgd is. Zo leverde de samenkomst met ambtenaren Wmo en van het meldpunt Zorg en Overlast, gebruikers van het passantenverblijf en een delegatie van de initiatiefgroep rond het thema 'regie aan de cliënt' over en weer veel herkenning op. Hulpverleners en beleidsmakers herkenden de neiging om in de waan van de dag toch over de hoofden van cliënten heen te stappen 'om de doelen te halen' die van hen verwacht worden. Voor cliënten de herkenning van het niet gehoord worden en alleen achterblijven met moeilijke kwesties; de goede wil van hulpverleners ten spijt.

*Initiatiefgroep Amsterdam
Meerdere bijeenkomsten*

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Beschadigd maar niet geknakt

In opdracht van de initiatiefgroep tekende Marcella Kleine, projectmedewerker van de initiatiefgroep elf ervaringsverhalen op over het leven van beschadigde mensen. Mensen die door omstandigheden verslaafd of dakloos zijn geworden, die door het leven psychische problematiek hebben opgelopen, die een psychiatrische aandoening hebben. Mensen van alle leeftijden, jongeren en ouderen. Deze mensen laten vooral ook zien hoe sterk zij zijn. Ondanks alles zijn zij uiteindelijk, met vallen en opstaan, staande gebleven. Door de verhalen heen blijkt dat het voor hen van groot belang is hoe anderen met hen omgaan en hen tot steun willen zijn. Nog altijd ontmoeten veel mensen met psychiatrische problematiek onbegrip of worden zij uit de weg gegaan. In dit boek is ook een hoofdstuk opgenomen over 'tips in de omgang met'. De tips zijn door de geïnterviewden aangedragen maar komen vooral neer op: behandel mij net zoals jezelf graag behandeld wilt worden. Daarnaast wordt er een omschrijving gegeven van de psychiatrische aandoeningen waaraan de geïnterviewden lijden. Zowel de lokale als de landelijke media besteedde ruim aandacht aan het verschijnen van dit boek. Van het boek 'Beschadigd maar niet geknakt' zijn – sinds het verschijnen op 29 mei 2008 – ruim 800 exemplaren uitgegeven. Nog regelmatig wordt er over het boek op verschillende weblogs en websites gepubliceerd, wat weer leidt tot het aantrekken van de verkoop.

Initiatiefgroep Drenthe

Mei 2008

Doelstelling: Verbetering van de beeldvorming

Sportief Groningen

De initiatiefgroep Groningen koos ervoor om één onderwerp uit de Wmo uitgebreid aan bod te laten komen: het thema sport!

De initiatiefgroepleden bespraken dit met de centrumgemeente Groningen. Het belangrijkste punt was dat de sport toegankelijk moet worden voor de achterban. De voorwaarden om mee te kunnen doen aan de reguliere sport zijn tijdens het gesprek uitvoerig aan de orde geweest en de gemeente en de initiatiefgroep gaan samen kijken of de sportacademie dit wil oppakken, zodat hiervoor speciale aandacht kan komen in de opleiding voor sportdocenten. De sportacademie zou speciale projecten kunnen gaan oprichten die een voortraject zijn voor cliënten met GGz-problematiek, die daarna aan kunnen sluiten bij de reguliere sport. Landelijk is het Nationaal actieplan sport en bewegen van start gegaan. Voor de financiering van het Groningse plan zou hierbij aangesloten kunnen worden.

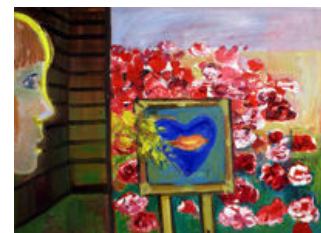
Initiatiefgroep Groningen

Vorbereiding in 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Kwartiermakersfestivals in Brabant met een vervolg in Gelderland

In Brabant werd maar liefst tweemaal een Kwartiermakersfestival gehouden. In juni in Noord-Oost Brabant en in oktober in Midden-Brabant. Het festival draait rond cliënten uit de geestelijke gezondheidszorg. Zij presenteerden zich op een ludieke, kunstzinnige manier, samen met lokale artiesten en auteurs. Voor de organisatie werkten de initiatiefgroepen samen met lokale organisaties en richtte zich vanuit hun eigen ervaringsdeskundigheid op het op een andere en positieve wijze in beeld brengen van de doelgroep. Ook lieten mensen uit de doelgroepen zien wat er aan activiteiten en mogelijkheden in de regio voor hen zijn. Er waren dan ook veel cliëntgestuurde initiatieven actief betrokken bij de festivals. In Midden-Brabant reisde het festival door de regio en deed zeven gemeenten aan. Bezoekers waren onder meer mensen uit de doelgroep maar ook veel ambtenaren en wethouders. Van de ervaringen uit Brabant is profijt getrokken met het opzetten van eenzelfde initiatief in Arnhem. De initiatiefgroep aldaar startte in 2008 met de voorbereidingen.

Initiatiefgroep Midden Brabant en Noord-Oost Brabant met diverse organisaties

Juni en oktober 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

"Wmo Reisburo: Weg Met ondersteuning!" nominatie Jet Vesseur-prijs
Gezamenlijk met GGNet ontwikkelde de initiatiefgroep de vakantieflyer: "Wmo-Reisburo, weg met ondersteuning". De flyer geeft een fictief beeld van een reisbureau met arrangementen in de Achterhoek, aan de kust en in Brabant speciaal voor de doelgroepen die afhankelijk zijn van de Wmo. Het is verzonden naar alle wethouders en fracties van de gemeenten in het zorggebied. Hierop zijn diverse reacties gekomen, van waardering voor het ontwerp tot uitnodigingen voor een gesprek. De ludieke flyer en gezamenlijke presentaties met cliëntenraden leverden diverse afspraken op met beleidsmakers, politici en wethouders op in de gemeenten. Het project werd in april 2009 genomineerd voor de Jet Vesseur Prijs. Een aanmoediging om op deze vernieuwende weg voort te gaan. De Jet Vesseurprijs is een prijs voor cliënteninitiatieven die "een beetje gek, creatief en gewaagd" zijn, in de geest van Jet Vesseur, boegbeeld van de patiëntenbeweging in de GGz, die in 2007 op 49-jarige leeftijd overleed.

Initiatiefgroep Stedendriehoek/Oost-Veluwe

Juni en oktober 2008

Doelstelling: Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Toneelgroep M. Power

Deze toneelgroep is opgericht met het doel aansprekende voorstellingen te maken over het thema 'anders zijn'. Mensen die te maken krijgen met psychiatrische problemen worden geconfronteerd met de angst en de afkeuring hiervoor. De spelers van toneelgroep M. Power weten wat het is om psychiatrische problemen te hebben en 'anders' te zijn. Zij leggen zich niet neer bij hun rol van psychiatrisch patiënt maar laten zien dat iedereen 'anders' kan worden. M. Power wil de grenzen laten vervagen tussen mensen die 'gewoon' zijn en mensen die 'anders' zijn. In 2008 ging M. Power op tournee langs de theaters met de besloten voorstelling voor middelbare scholen: 'Te Gek om Jong te zijn!'. Er werden naar aanleiding van de voorstelling gastlessen op school gegeven. Veel jongeren hebben te maken met psychische problemen maar de angst om voor gek te worden versleten weerhoudt hen ervan om hulp te zoeken. M. Power wil juist aan jongeren laten zien dat ook een leven met psychiatrische problemen boordevol mogelijkheden zit.

Initiatiefgroep Noord-Holland Noord

Diverse malen in 2008

Doelstelling: Verbetering van de beeldvorming

Symposium GGz Breed

In november vond het symposium GGz Breed plaats in Tjaarda Oranjewoud, bedoeld voor iedereen met een (ex-) GGz-achtergrond. De opkomst was goed met zo'n honderd aanwezigen. Er waren sprekers aanwezig uit de gemeenten Leeuwarden en Opsterland. Zij vertelden over de inhoud van de Wmo en hun persoonlijke ervaringen, Men haakte in op wat er vanuit de aanwezigen naar voren werd gebracht. Er werden discussiegroepen gevormd om een helder beeld te krijgen van wat er bij (ex-)cliënten zoal speelt, waar ze denken dat het beter kan binnen de Wmo en wat ze zelf nodig zouden kunnen hebben. 's Middags vond een interactief theaterprogramma plaats. Een tweetal acteurs speelden een cliënt en een loketmedewerker die een realistische aanvraag nabootsten. Het publiek kon tussendoor advies geven hoe de loketmedewerker de cliënt zou moeten benaderen en hoe de cliënt duidelijk haar standpunt aan de loketmedewerker kenbaar kon maken. Alle adviezen en opmerkingen vormden een waardevolle lijst met aandachtspunten voor zowel de loketmedewerker als voor de cliënt. Het enthousiasme over het symposium was groot en er zijn een aantal blijvende contacten ontstaan. Ook kregen de medewerkers van Lokale Versterking Friesland vanuit meerdere hoeken te horen dat de aanwezigen 'eindelijk begrepen waar het in de Wmo nu eigenlijk om gaat!' Daarmee was het doel van de dag bereikt!

Initiatiefgroep Friesland samen met GGz Friesland

4 november 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Appels en (partici)peren, je kunt van elkaar leren

Initiatiefgroepen in Limburg en Noord-Brabant organiseerden gezamenlijk de GGz twee-daagse 'Appels en (partici)peren, je kunt van elkaar leren'. Beleidsmakers, bestuurders van gemeenten en mensen met een psychische kwetsbaarheid raakten met elkaar in gesprek tijdens debatten, workshops en op een 'goede voorbeelden-markt'.

Centraal stond het thema: "de participatie van psychisch kwetsbare mensen in de samenleving". Vele bekende en minder bekende Nederlanders leverden een bijdrage, zoals héél veel ervaringsdeskundigen, Mariet Paes (directeur PRVMZ, provinciale raad voor de volksgezondheid en maatschappelijke zorg), Hanneke Henkes (projectleider Wmo en vermaatschappelijking GGzE), Arend Jan Heerma van Voss (o.a. vml. Hoofdredacteur maandblad Geestelijke Volksgezondheid), Hein van Grinsven (onderzoek: versterken van het sociale netwerk van de Bijzondere Groepen), Karin van der Plas (voorzitter stichting Zelfregiecentra NL), Eggo Boer (o.a. vml. Vz. RvB OZ Breda), Vrouwen Gezondheidscentrum Limburg, Afdeling preventie GGz NML, Landelijke Klankbordgroep Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang /Verslavingszorg en tot slot Foppe de Haan.

Initiatiefgroepen Limburg en Noord-Brabant

Oktober 2008

Doelstelling: Meer en Beter

appels

(partici)peren...

...je kunt van elkaar leren!

"Mystery Guests" brengt onzichtbare naar boven

In de maand september werden de Wmo loketten in alle 25 gemeenten in Overijssel drie keer bezocht door steeds twee Mystery Guests. Er is een algemeen rapport gemaakt met als titel "Petje af voor het Wmo loket?" en 25 gemeentelijke rapporten. Op 14 november zijn tijdens het middagprogramma van de provinciale netwerkdag te Nijverdal de resultaten van het Mystery Guest project gepresenteerd. De gemeente Hellendoorn kreeg de eerste prijs, die door de heer Holman van het Ministerie van VWS aan de verantwoordelijke wethouder en de loketmedewerkers is overhandigd.

Deze dag was met ruim 200 bezoekers een groot succes: alle Wmo-raden in Overijssel en 20 van de 25 gemeenten waren bestuurlijk en/of ambtelijk vertegenwoordigd. Ook heeft deze dag een behoorlijke publiciteit in de media opgeleverd, bijvoorbeeld een interview met onze projectmedewerkster in RTV Oost. In veel gemeenten zijn inmiddels de aanbevelingen uit de rapportages besproken in de Wmo-raad. De suggesties uit de rapporten hebben vooral betrekking op het verbeteren van de privacy en de informatieverstrekking. Overigens moet bij dit laatste de kanttekening gemaakt worden dat in te veel gemeenten informatie van de cliëntenorganisaties ontbreekt. Dit is niet alleen een verantwoordelijkheid van de desbetreffende gemeenten, maar we moeten ook zelf goed bekijken, hoe dit op korte termijn verbeterd kan worden.

Initiatiefgroepen Twente en IJssel-Vecht in samenwerking met Zorgbelang Overijssel, Sentrum, de Regionale Federatie van Ouderverenigingen, Platform Mantelzorg Overijssel en het programma Versterking Cliëntenpositie

September - november 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Ook MysteryGuests in West-Nederland

De Wmo-loketten zijn in een gezamenlijk project van 12 regio's bezocht en beoordeeld. De 'Mysterie Guests' bezochten de loketten en rapporteren na onderling overleg hun bevindingen. De leden van de initiatiefgroepen waren zeer actief bij dit project betrokken doordat zij zèlf langs gingen bij de verschillende Wmo-loketten in de regio en hun eigen ervaringen konden rapporteren. De cliënten die hiermee bezig waren gaven aan dit een zinnige concrete activiteit te vinden die ook gemakkelijk tot verandering in de gemeente kan leiden. Deze werkwijze kostte meer tijd dan verwacht maar maakte de resultaten wel veel interessanter. De gegevens zijn in een database opgenomen die ook in de toekomst is te gebruiken om de voortgang te meten. De eerste rapporten worden begin januari 2009 verwacht.

Initiatiefgroepen West-Nederland

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Met de wethouder de straat op

Samen met de Haagse wethouder Bert van Alphen ging een initiatiefgroep lid een dag op stap 'Langs plekken waar lotgenoten, dak- en thuislozen elkaar ontmoeten'. Een dag die de wethouder in zijn geheugen staat gegrift, getuige het verslag dat hij zelf schreef, een dag waarop hij oude bekenden ontmoette van wie het leven anders liep. De wethouder realiseert zich dat het net zo goed andersom had kunnen zijn. *'Moe en niet voldaan loop ik uiteindelijk naar huis. Nog de hele nacht lig ik wakker. Beelden schieten voorbij. Angst, onzekerheid. Vechten voor je bestaan. Vechten om mee te mogen doen. Dat laten we toch niet gebeuren in Den Haag.'*

Initiatiefgroep Den Haag

Doelstelling: Beeldvorming

Compenseren?

De compensatieplicht is leidend beginsel van de Wmo, maar is desondanks onvoldoende bekend bij veel gemeenten en bij de meeste burgers. Om cliënten-, patiënten- en burgervertegenwoordigers in Wmo-raden en andere participatieorganen te informeren over de compensatieplicht binnen de Wmo organiseerde Noord-Holland diverse bijeenkomsten over dit thema. Met de compensatieplicht is bedoeld dat gemeenten hun burgers compenseren als zij door beperkingen niet of onvoldoende in staat zijn om te participeren. Dat is geen vrijblijvende zaak, maar een verplichting. De wet schrijft voor dat de gemeente dusdanige ondersteuning moet bieden aan burgers met beperkingen (en aan mantelzorgers en vrijwilligers) dat zij in staat zijn om:

- Een huishouden te voeren;
- Zich te verplaatsen in en om de woning;
- Zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en aansluiting te kunnen vinden op (boven)regionaal vervoer;
- Andere mensen te ontmoeten en sociale verbanden aan te gaan.

Het Wmo-compensatiebeginsel vraagt om een nieuwe, 'gekantelde' werkwijze.

Initiatiefgroepen Noord-Holland samen met het programma Versterking Cliëntenpositie (VCP), de Samenwerkende Ouderenbonden Noord-Holland (SBO), Zorgbelang Noord-Holland (ZB).

Eind 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking

Bejegening, stigmatisering en maatschappelijke non-acceptatie

In oktober werd in Hoorn in West-Friesland een zeer druk bezochte conferentie gehouden. In het informatieve, ludieke ochtendprogramma belichtten 15 ervaringsdeskundigen hún situatie door middel van korte verhalen, muziek, sketches en verbeelding. Tegen welke muren lopen zij in het dagelijks leven op? Problemen op het gebied van wonen, werken en dagbesteding zijn niet van de lucht. Om maar niet te spreken van vooroordelen, onheuse bejegening, stigmatisering en maatschappelijke non-acceptatie. In een voorstelling met hilarische accenten werden de muren voor iedereen zichtbaar. 's Middags volgde een debat tussen wethouders, vertegenwoordigers van GGz-instellingen en maatschappelijke organisaties, en cliënten. Ook het publiek kreeg daarbij de gelegenheid zich te mengen in de discussie.

Initiatiefgroep West-Friesland

Oktober 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Verbetering van de beeldvorming

Werken aan Wensen

Het 'Werken Aan Wensen'-project rond arbeid resulteerde in verdere verkenningen om door te groeien in arbeidsmogelijkheden. Veel cliënten hebben geen inzicht wat hun toekomstmogelijkheden zijn en weten niet waar te beginnen om deze puzzel op te lossen. Hierin is meer overzicht gekomen door verschillende mensen op het gebied van arbeid te spreken. Het resultaat van die gesprekken is dat samen met twee cliënten en een arbeidsconsulent in het voorjaar van 2009 een minisymposium wordt georganiseerd waarbij alle partijen die momenteel arbeid voor de doelgroep aanbieden worden uitgenodigd om een bijdrage te leveren. Het doel is om met elkaar een functie te ontwikkelen die het voor cliënten mogelijk maakt om zelfstandig te onderzoeken welke werkzaamheden er zijn.

Een tweede belangrijk punt bij het onderzoek naar werk, is om te weten vanuit welke uitkeringsinstansie je recht hebt op werk of dagbesteding.

Initiatiefgroep Zeeland

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking

Mediabenedering

Met radiospotjes werd gewerkt aan de bekendheid van de GGz en de initiatiefgroep. Rode draad door alle spots is dat Joop, Sandra en Martijn mensen zijn 'als u en ik': mensen die toevallig in aanraking zijn gekomen met de GGz en gewoon willen meedoen in de maatschappij. Van deze mediabenedering plukte de initiatiefgroep de vruchten en werd steeds vaker gevraagd om ervaringsdeskundigen te leveren en advies uit te brengen om die zo goed gezamenlijk te kunnen voorbereiden. Zo werd men ook gevraagd een lid te leveren voor het nog bestaande Delftse panel gehandicaptenbeleid zodat ook daar de (O)GGz-stem kan doorklinken.

Initiatiefgroepen Delft Westland Oostland

Doelstelling: Verbetering van de beeldvorming

Trainingen cliënten trainen ambtenaren

De beste manier om begrip te krijgen voor de gevolgen van een psychische kwetsbaarheid is om ze zelf te ervaren. In Drenthe zijn de rollen omgedraaid. In plaats van hulpvragers werden cliënten trainers, die ambtenaren leren en laten ervaren wat het is om een GGz-bepanking te hebben. Hier is een uitgebreide inzichtgevende training voor ontwikkeld. Naast het directe contact met cliënten werkt ook het persoonlijk gedeelte daarbij verhelderend.

De ambtenaren van de gemeentes Meppel en Midden Drenthe hebben de training 'Cliënten trainen Wmo-loketmedewerkers en Wmo-raadsleden' aangevraagd voor januari en februari 2009. De initiatiefgroep heeft deze contracten vastgelegd.

Eén van de deelnemers van de initiatiefgroep heeft tweemaal een workshop voorgezeten bij het slotcongres over ervaringsdeskundigheid in Groningen. Het onderwerp van deze workshop was "loketter en ervaringen daarmee". Vanuit deze workshop zijn weer de nodige hiaten naar voren gekomen in de bejegening van met name GGZ cliënten.

Initiatiefgroepen Drenthe

Doelstelling: Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingszorg

Zowel op regionaal als op landelijk niveau kreeg de doelgroep uit de Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingszorg (MO-VO-Vz) dit jaar meer en meer aandacht. De landelijke klankbordgroep MO-VO-Vz ondersteunde op verzoek regionale initiatiefgroepen en ontwikkelde zelf ook initiatieven en instrumenten met en voor deze groep. We belichten de regionale activiteiten.

Kook- en eetfeestijn voor ambtenaren

Drie Amsterdamse organisaties zetten zich al geruime tijd in voor dak- en thuislozen, verslaafden en (O)GGz cliënten met als doel hen de mogelijkheid te bieden om invloed uit te oefenen op het gemeentebestuur. Hoewel de Wmo hiervoor als participatiewet uitgelezen kansen biedt, blijkt uit de praktijk dat het voor deze kwetsbare groepen van groot belang is om naast de bestaande en reguliere manieren van participatie ook alternatieve en laagdrempelige vormen te ontwikkelen. Om dit te realiseren organiseerden zij een kook- en eetfeestijn voor ambtenaren. Gezamenlijk werd door de aanwezigen een driegangendiner voorbereid, dat de professionele kok van inloophuis de Kloof verder afmaakte. Tijdens die voorbereiding wisselden ze aan de hand van een drietal prikkelende stellingen van gedachten over alternatieve vormen van cliëntenparticipatie. Tussen de gangen door konden de drie groepen de resultaten van de discussie aan elkaar presenteren. De bijeenkomst werd afgesloten met een inventarisatie van de oogst van die dag: wat gaat er al goed, welke obstakels worden nog ervaren en hoe gaan we hiermee verder?

Initiatiefgroepen Amsterdam samen met Belangenbehartiging Amsterdamse Dak- en Thuislozen (BADT) en het Ambassadeursproject GGz-MO

Oktober 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking

“Van los zand naar sterk verband”, provinciale netwerkdag

Voor het tweede achtereenvolgende jaar vond in Nijverdal de provinciale netwerkdag *Van los zand naar sterk verband* plaats. De netwerkbijeenkomst is met circa 200 deelnemers goed bezocht. Naast diverse lezingen was er een presentatie over (cliënten-)participatie door thuis- en daklozen, verzorgd door Aart Jongejan en ervaringsdeskundige Eric Claus namens de klankbordgroep MO-VO-Vz; in het middagedeelte werd over dit onderwerp een workshop gehouden. Op deze dag werden ook foto's vertoond vanuit het fotoproject *Van de straat*. In september is de presentatie, met aansluitend een tentoonstelling in het Stedelijk Museum in Zwolle, van de vijftig beste foto's die gemaakt zijn door Zwolse thuis- en daklozen.

Initiatiefgroepen Overijssel samen met Zorgbelang Overijssel, de ouderenorganisatie SENtrum, het Platform MantelzorgOndersteuning en het programma VCP.

5 juni 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Kwaliteit boven kwantiteit

Een avond over maatschappelijke ondersteuning bedoeld voor cliënten van de verslavingszorg, vrouwenopvang, GGz en Dienst werk en inkomen, dak- en thuislozen en allochtonen. Om mensen te trekken werden vooraf posters opgehangen bij instellingen waar mensen uit de doelgroepen regelmatig komen en werden veel schriftelijke uitnodigingen en e-mailaankondigingen verzonden. De praktijk laat zien dat een grote opkomst buitengewoon veel inspanning vergt, deze was dan ook minder dan gehoopt. Daarentegen was de kwaliteit van de avond zeer goed. Aanwezigen kwamen met eigen inbreng en er werden zinvolle afspraken gemaakt. De avond krijgt een structureel vervolg, om zo de drempel tussen de gemeente en de cliënt zo laag mogelijk te houden en omdat deze manier een goede mogelijkheid blijkt om elkaar wederzijds van nuttige informatie te voorzien.

Initiatiefgroep Friesland in samenwerking met Zorgbelang Fryslân en de gemeente Leeuwarden

Augustus 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking, Verbetering van de beeldvorming

Advisering Maatschappelijke opvang aan de gemeenten Emmen aan Assen

Aan de gemeente Emmen is het aanbod gedaan om vanuit de initiatiefgroep een aanzet te geven tot participatie van thuis- en daklozen bij de totstandkoming van een inloopvoorziening in Emmen. Daarnaast bood de initiatiefgroep aan om als intermediair op te treden in gesprekken tussen management en vrouwen in de vrouwenopvang, dit in verband met actuele problemen in de vrouwenopvang en om als klankbordgroep te fungeren voor het in te richten inloophuis. Deze onderwerpen krijgen een vervolg in 2009. Door een lid van de Deelnemersraad en de projectmedewerker is een *quickscan* gehouden onder daklozen in Assen. Het onderzoeksrapport, met aanbevelingen, is door de initiatiefgroep aan de wethouder en Wmo-beleidsmedewerker van de gemeente Assen, evenals aan het Wmo-platform toegezonden met een aantal dringende opmerkingen in relatie tot het Stedelijk Kompas en de beleidsnota van Assen.

Initiatiefgroep Drenthe

2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking

Maatschappelijke opvang Assen

Met het Woon en Doe Gezin 'Van mooi tot maf' – waar zwerfjongeren worden opgevangen – is in een aantal bijeenkomsten verkend tegen welke problemen het Woon en Doe Gezin aanloopt. Door de projectmedewerkers is een projectplan geschreven om de gemeente ertoe te brengen het Woon en Doe Gezin in een breder kader erkenning en ondersteuning te bieden. De gemeente heeft het plan positief ontvangen en in het laatste kwartaal zijn de eerste onderdelen van het projectplan 'Van Mooi tot maf' gestart.

Initiatiefgroep Drenthe

2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking

“ Delft Samen Stadgenoot”

Het doel van de bijeenkomst “Delft Samen Stadgenoot” was het verbeteren van het beeld dat de bevolking van Delft heeft over daklozen. Alle Delftse stadgenoten werden welkom geheten met koffie of thee; een krentenbol en gitaarmuziek van Delftse daklozen. Een lid van de Stuurgroep Samen Stadgenoot interviewde Hein Andrea, die vertelde over zijn ervaringen als dakloze in Duitsland. Ook droeg Hein één van zijn gedichten voor. Al met al een geslaagd begin van Samen Stadgenoot in het verbeteren van de beeldvorming van dak- en thuislozen.

Initiatiefgroep Delft Westland Oostland

Oktober 2008

Doelstelling: Verbetering van de beeldvorming

Constructieve inbreng daklozen

Tijdens een bijeenkomst in het Annahuis, een opvangcentrum voor daklozen in Breda, stond de vraag centraal: ‘welke initiatieven zijn voor jullie waardevol als het gaat om participeren’?

De bezoekers van het Annahuis waren actief betrokken bij de voorbereiding, onder andere door samen een poster te ontwerpen voor de avond. Tijdens de avond zijn delen van de DVD ‘Betrokken samenleving’ getoond. Ook is er een korte uitleg gegeven over het Stedelijk Kompas. Aansluitend volgde discussie rondom de centrale vraag. Naast constructieve inbreng was er deze avond ook veel ongenoegen hoor- en merkbaar. Ook deze inbreng is voor de initiatiefgroep erg belangrijk omdat zij een zetel bemenst in de stuurgroep van het Stedelijk Kompas. Via deze stuurgroep heeft de initiatiefgroep een directe gelegenheid om de belangen van de doelgroep in te brengen en mee te denken over beleid.

Initiatiefgroep West Brabant

November 2008

Doelstelling: Meer en Beter, Solidariteit en samenwerking

Werken aan Wensen

Een nieuw traject met een aantal mannen uit de nachtopvang en de Maatschappelijke Opvang in Vlissingen is de uitvoering van Werken Aan Wensen. Het gekozen gespreksonderwerp is: Woon je al lang in het Witte Huis en wat vind je hier prettig en wat zou naar jouw mening anders moeten. De gesprekken in dit project zijn afgerond en er is een notitie verschenen met daarin een aantal aanbevelingen. Naar aanleiding van de aanbevelingen wordt in 2009 met de dak- en thuislozengroep verder gewerkt.

Initiatiefgroep Zeeland

2008

Doelstelling: Meer en Beter

Landelijke activiteiten

Voor enkele doelgroepen binnen het Programma heeft Lokale Versterking de expertise gebundeld door het opzetten van landelijke groepen of door het aanstellen van een speciale medewerker. Het zijn groepen die binnen de doelstellingen een extra steuntje in de rug kunnen gebruiken. Het gaat dan om maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingszorg en ook de jeugd, familie (-organisaties) en cliënten in kleinere gemeenschappen, de 'witte vlekken' genaamd. Plaatsen waar beleidsmakers en wethouders een nog grotere achterstand in kennis over de doelgroepen hebben ten opzichte van andere gemeenten.

Klankbordgroep Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingszorg

De regionale aandacht voor Maatschappelijke Opvang wordt aangewakkerd door de landelijke Klankbordgroep. Ook de landelijke klankbordgroep bestaat uit ervaringsdeskundige vrijwilligers. In dit geval (ex-) cliënten met een verslavingsprobleem, (ex-)dak- en thuislozen en vrouwen die ervaring hebben met de vrouwenopvang. Er zijn ook ouders en familieleden bij de groep betrokken. Bij haar werkzaamheden besteedt de klankbordgroep ook speciale aandacht aan zwerfjongeren. De klankbordgroep ondersteunt initiatiefgroepen en verricht zelf activiteiten in afstemming en samenwerking met de initiatiefgroepen Lokale Versterking. Zij doet dit door evenementen te organiseren, voorlichting te geven, te adviseren, te participeren en vooral ook samen te werken met andere partijen.

Evenementen

Congres "Niemand hoort de straat"

10 januari vond het congres "Niemand hoort de straat. De cliënt aan het woord" plaats, georganiseerd door de klankbordgroep. Er was een enorme belangstelling van ongeveer 430 bezoekers uit alle hoeken van het land. Tijdens het congres gingen dak- en thuislozen, ambtenaren en andere betrokkenen op vele manieren met elkaar in gesprek. Het congres heeft veel in beweging gebracht. Er was veel persaandacht. Men weet de klankbordgroep daardoor ook voor vele andere zaken te vinden.

Première DVD Betrokken SAMENleving

De in opdracht van een aantal initiatiefgroepen gemaakte voorlichtingsfilm Betrokken SAMENleving beleefde op 17 september de première in het gebouw 'Nieuwe Energie' te Leiden. De voorbereiding en organisatie van de dag is voor een groot deel door de klankbordgroepleden gedaan. Het voorzitterschap van de feestelijke bijeenkomst was in handen van het Tweede Kamerlid Sabine Uitslag, CDA-woordvoerder zwerfjongeren. Zij roemde de grote mate van betrokkenheid van alle ervaringsdeskundigen en belangenbehartigers die de film gemaakt hebben. Op verzoek is door de klankbordgroep een DVD- handleiding geschreven die gebruik voor integrale vertoning of als onderdeel van bijvoorbeeld workshop of discussiebijeenkomst mogelijk maakt. De DVD is volop besteld door cliëntorganisaties, gemeenten, belangenbehartigers en voldeed aan een grote behoefte aan informatie over dit thema en doelgroep.

Advisering en Consultatie

De klankbordgroep werd steeds vaker geraadpleegd. Zowel voor haar kennis van goede voorbeelden en concrete tools als voor het meedenken over ontwikkelingen op gebied van wonen en het bemiddelen voor ervaringsdeskundigen voor interviews. Consultatie vindt vooral plaats door gemeenten, maar ook andere organisaties zoals bijvoorbeeld Movisie weten de klankbordgroep te vinden en natuurlijk door de initiatiefgroepen van Lokale Versterking. De 'Meeleesgroep Stedelijk Kompas' ondersteunde initiatiefgroepen met het beoordelen van regionale Kompassen, vooral op het punt cliëntperspectief. Vanuit Hogescholen en van MBO-ervaringswerkers ontving de klankbordgroep verzoeken om te adviseren bij het maken van scripties of een studieproject.

Regiobinding

De klankbordgroep was betrokken bij een project rondom regiobinding/lokale toegankelijkheid. Bij regiobinding gaat het om regelgeving voor daklozen die bepaalt dat zij alleen gebruik kunnen maken van opvang in de regio waar zij een aantoonbare 'binding' mee hebben. De klankbordgroep heeft diverse aanbevelingen gedaan aan de werkgroep. Deze zijn overgenomen in een gedragscode voor gemeenten. De klankbordgroep is kritisch betrokken gebleven: bij de vaststellingbijeenkomst van de concept-gedragscode heeft zij er nadrukkelijk voor gepleit dat er een mogelijkheid van beroep en bezwaar moet zijn voor cliënten die het niet eens zijn met de plaats waar zij een trajectplan aangeboden krijgen. In de beroepsprocedure moet de cliënt zich kunnen laten bijstaan door een onafhankelijk vertrouwenspersoon. De klankbordgroep heeft de ontwikkeling daarnaast kunnen ondersteunen door voor een tweetal gespreksrondes een representatieve groep cliënten en/of belangenbehartigers bijeen te roepen.

Klankbordgroep, aansluitend bij een opdracht van de Vereniging Nederlandse Gemeenten uitgevoerd door het SGBO. Er was een werkgroep gevormd met vertegenwoordigers van G43-gemeenten, Federatie Opvang, het ministerie van VWS en de VNG.

2008

Doel: Beeldvorming

Voorlichting

In de provincies Noord-Holland, Overijssel en Utrecht waren voorlichtingsbijeenkomsten over de prestatievelden 7,8,9 uit de Wmo. Deze prestatievelden behelzen het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang, het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen en het bevorderen van verslavingsbeleid. Deze voorlichtingsbijeenkomsten maakten deel uit van een serie landelijke bijeenkomsten georganiseerd door Lokaal Centraal en het Programma Lokale Versterking GGz Wmo.

In juni werd in Hoog-Brabant te Utrecht ook een presentatie gegeven op de G31-bijeenkomst aan voorzitters en leden van Wmo-raden.

Klankbordgroep In samenwerking met initiatiefgroepen in het land

Juni 2008

Doelstelling: Beeldvorming

Conferentie "Van klant naar Participant"

Een tweetal klankbordgroepleden verzorgden een workshop op de door Movisie georganiseerde conferentie "Van klant naar Participant". In een aantal workshops werden de stand van zaken rond participatie en de voorwaarden die daarvoor noodzakelijk zijn besproken. Een sterk punt bleek de gezamenlijkheid die de presenterende partijen deze conferentie uitstraalden.

Klankbordgroep samen met vertegenwoordigers van cliëntgestuurde projecten, Landelijk Steunpunt Cliëntenraden van de LVT en Federatie Opvang

September 2008

Doelstelling: beeldvorming

Participatie

Stedelijk Kompasdebatten en bijdrage VNG-bijeenkomsten

In september vonden een vijftal studiebijeenkomsten plaats voor beleidsmakers van de 43 centrumgemeenten over het Stedelijk Kompas – de vertaalslag naar de praktijk. De klankbordgroep gaf een presentatie over het belang van cliëntenparticipatie. Het gezamenlijk met de Federatie Opvang uitgevoerde project "Lokale participatie van cliënten uit de maatschappelijke opvang en verslavingszorg" kwam hierbij ook aan de orde. In de plaatsen Delft en Enschede zijn deze studiebijeenkomsten voorafgegaan door een publiek debat 's morgens. De uitkomst van de debatten en studiebijeenkomsten was dat het hebben van een plaatselijk en regionaal netwerk zowel voor cliënten(organisaties) en gemeenten van belang is. Onduidelijkheid over budgetten, afstemming tussen centrum- en regiogemeenten en beeldvorming bij realiseren van voorziening zijn prominente onderwerpen waar in de praktijk van Stedelijk Kompassen nog veel aandacht aanbesteed moet worden. De klankbordgroep leverde een inhoudelijke bijdrage aan de Handreiking Stedelijk Kompas die wordt verwacht in januari 2009.

Politiek en lobby

Brandbrief

In maart verzond de klankbordgroep een brandbrief aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten waarin de verontrusting werd uitgesproken over de wijze waarop er steeds vaker incidenten rond de opvangvoorzieningen in gemeenten plaatsvinden. Gemeenten voeren daarin een gebrekkige regie en bevorderen daardoor onbewust en onbedoeld maatschappelijke vooroordelen over de doelgroep. Deze brief leverde veel publiciteit en dialoog op met gemeenten, de VNG, afdeling maatschappelijke zorg van het ministerie van VWS.

Lobbyen, publiciteit en netwerken

De lobby die voor de zomer ingezet was voor meer aandacht voor de negatieve veranderingen in de AWBZ, Zwerfjongerenproblematiek en de toekomst van het Programma Lokale Versterking, heeft veel contacten opgeleverd met landelijk werkende belangenorganisaties en met een aantal landelijk actieve politici. De klankbordgroep is geregeld aanwezig bij debatten in de Tweede Kamer wanneer het debat betrekking heeft op beleid rond de doelgroep. Aan het begin van de zomervakantie werkte de klankbordgroep op verzoek van LPGGz mee aan een artikelenserie van het Algemeen Dagblad over veranderingen in de AWBZ.

Jeugd Denktank

Per 1 september is een jeugdige ervaringsdeskundige in dienst getreden als projectmedewerker Jeugd Denktank. Ze zette een Denktank op van jeugd en jongeren die de aandacht voor deze doelgroep moet vergroten. Haar missie is 'In de Jeugd Denktank maken jongeren op unieke manieren duidelijk wat de belangen zijn van jongeren die niet vanzelfsprekend mee kunnen doen in de maatschappij'.

Vanuit een nulpositie

De Jeugd Denktank startte vanuit een nulpositie en heeft in die enkele maanden al tastbare resultaten behaald. Er zijn nu meerdere jongeren betrokken bij de Jeugd Denktank, zij investeerden flink in contacten met andere organisaties die zich met GGz-jeugd en zwerfjongeren bezighouden. Er werd een eigen logo voor de Jeugd Denktank gepresenteerd. Na de inventarisatie van de knelpunten volgde het werkplan, waarin een 'kick-off' bijeenkomst voor jongeren' is opgenomen die in 2009 zal plaatsvinden. Ook werd gewerkt van training van de leden van de Jeugd Denktank, zo volgde een lid een cursus over het organiseren en doen van projecten van Movisie en 'De Heuvel'.

In de publiciteit

De projectmedewerkster van de Denktank mocht het eerste exemplaar van het stripboek 'Gestoord' in ontvangst nemen. Een stripboek voor jongeren over jongeren met GGZ problemen. Vanuit een ervaringsdeskundige invalshoek heeft de projectmedewerkster diverse interviews gegeven aan de plaatselijke en landelijke pers.

De Stichting Zwerfjongeren Nederland (SZN) vroeg de Jeugd Denktank in een filmpje te vertellen wat de Denktank kan doen voor zwerfjongeren. Dit filmpje komt in het voorjaar van 2009 op internet, hét communicatiemiddel van jongeren: www.zwerfnet.nl.

Netwerken

De Jeugd Denktank investeerde in het opbouwen van haar netwerk. Zo maakte zij kennis met ICDI, een organisatie die samen met Defence for Children gehuisvest is in het kinderrechtshuis. ICDI komt in binnen- en buitenland op voor belangen van kinderen en jongeren. Mogelijk kunnen beide organisaties en de Denktank in de toekomst veel voor elkaar betekenen. Ook deed de Jeugd Denktank mee aan de totstandkoming van een regionaal Platform Zwerfjongeren/kwetsbare jongeren in Rotterdam. Indien zich regio-overstijgende of andere belangrijke zaken voordoen wordt dit bij de Denktank gemeld. De lijnen zijn kort omdat er twee jongeren in beide organen actief zijn.

Inhoudelijke inbreng

In december waren jongeren van de Denktank aanwezig bij een podiumbijeenkomst van het LPGGz waar werd gesproken over kwaliteitsonderzoek en Routine Outcome Monitoring (ROM). De Denktank onderstreepte daarbij het belang van specifieke en tijdige aandacht voor jeugdige doelgroepen. Daarnaast denkt de Denktank mee over de totstandkoming van de Verwijsindex Risicojeugd die bij het ministerie van Jeugd en Gezin in ontwikkeling is. Hiertoe was de Denktank uitgenodigd om een hele dag met deskundigen na te denken en discussiëren over concrete criteria.

Plattelandsgemeenten: de 'witte vlekken'

Niet overal worden de belangen van mensen uit de GGz en OGGz behartigd in Wmo-cliëntenraden. Vaak gaat het hier om kleinere gemeenten met relatief weinig inwoners of een agglomeratie van dorpskernen. Initiatiefgroepen worden zelfs soms geconfronteerd met politici die de mening zijn toegedaan dat er in hun gemeente geen sprake zou zijn van een (O)GGz-problematiek. Terwijl een kwart van de bevolking in zijn leven wel eens hiermee te maken krijgt, ongeacht de woonplaats. Dit onterechte beeld heerst dan doordat instellingen en dagbestedingsactiviteiten zich in de grotere gemeenten daaromheen bevinden, net als cliëntgestuurde projecten, zoals lotgenotengroepen.

De medewerker 'Witte Vlekken' ondersteunde initiatiefgroepen lokaal bij het informeren en beter betrekken van die gemeenten die minder in beeld zijn, bijvoorbeeld door het geven van voorlichtingsbijeenkomsten. In gezamenlijkheid met Zorgbelang, 't Sentrum (koepelorganisatie voor senioren), Platform Mantelzorg Overijssel, Verenigde Cliëntenparticipatie, de Provinciale Allochtonen en het PLV is een scholingsbrochure voor de provincie Overijssel gemaakt en een Netwerkdag voor raadsleden, wethouders, ambtenaren en deelnemers van Wmo-raden georganiseerd.

Familieorganisaties

Familie, de omgeving, speelt een belangrijke rol voor cliënten. Vaak vervullen familieleden een mantelzorgrol. Door hun verschillende posities lijken mantelzorgers en ervaringsdeskundigen soms andere belangen te hebben of zijn zij nog onvoldoende van elkaars wensen op de hoogte. Bij een goede uitwisseling blijkt dat bij de meeste onderwerpen dezelfde standpunten ingenomen worden en dat familie- en cliëntenorganisaties elkaar kunnen aanvullen. Toch blijft het altijd van belang om te zien dat juist in de psychiatrie de gevolgen voor familieleden intens kunnen zijn en dat ook de belangen van de familie daarom specifieke aandacht verdienen.

Het actief betrekken van familieorganisaties blijkt in de praktijk moeizaam te verlopen. Men wil graag maar is vaak zelf al volop belast. De contactpersoon Familieorganisaties van het Programma gaf voorlichting tijdens ledenbijeenkomsten van de familie-organisaties. Verder legde zij contacten tussen de initiatiefgroepen en de regionale contactpersonen van de Landelijke organisaties.

NVA, Ypsilon, en Labyrinth in perspectief gaven voorlichting op de boven regionale conferenties van het Programma Lokale Versterking. Deze voorlichting was onder meer bedoeld om het beoogde beleid van de familieorganisaties vertaald te krijgen via onze initiatiefgroepen in lokale Wmo-raden en om contacten te leggen tussen regionale medewerkers van familieorganisaties en initiatiefgroepen om lokale en of regionale situaties te bespreken.

Landelijke ondersteuning: het Servicecentrum

In 2008 lag de focus al naar de toekomst: hoe kunnen na drie jaar Lokale Versterking de resultaten worden behouden en voortgezet? Kan het Programma worden voortgezet? Daar lag dit jaar dan ook het accent van het Servicecentrum. Het Servicecentrum ondersteunt initiatiefgroepen met middelen, in de vorm van menskracht en financiën, en ondersteuning in de vorm van kennisvergroting, training en facilitaire en organisatorisch. Op landelijk niveau verzorgde het Servicecentrum lobbyactiviteiten en het afleggen van verantwoording aan het Fonds PGO/Ministerie van VWS.

Bureau

Lobby

Al sinds de start van het Programma is onderzocht hoe de cliëntenparticipatie in de Wmo na afloop van Lokale Versterking behouden kan blijven. In de loop van het jaar kreeg dit concretere vormen. Met als beoogd doel het overdragen van de (financiële) verantwoordelijkheid aan gemeenten. Om de boodschap van de cliëntparticipatie goed aan gemeenten te kunnen over is er extra tijd nodig. Halverwege het jaar werd duidelijk dat de staatssecretaris van VWS vasthield aan het driejarig Programma en geen verlenging wilde financieren. Zij vond dat de cliëntenparticipatie direct in 2009 door gemeenten overgenomen moest worden.

Er is een uitgebreide lobby gevoerd om verlenging van het Programma mogelijk te maken. Zowel op het ministerie van VWS als aan Tweede Kamerleden en andere externe betrokken is uitgelegd dat het te vroeg is om met het Programma te stoppen. Dit leidde helaas niet tot het gewenste resultaat. Wel werd een half jaar verlenging bereikt door de mogelijkheid om onderuitputtingsgelden van eerdere jaren in de eerste helft van 2009 op te maken, ook stelde VWS 500.00 euro beschikbaar om de overdracht van de resultaten te verzorgen.

Aangezien het netwerk van ruim 750 actieve vrijwilligers het voornaamste resultaat is, is vanuit het Programma duidelijk aangegeven dat dit niet mogelijk zal zijn, maar dat alleen schriftelijke resultaten kunnen worden overgedragen.

Daarnaast zijn er inhoudelijke lobby gevoerd op enkele thema's vanuit het Landelijk Platform GGz, met input van gegevens vanuit de vrijwilligers van de initiatiefgroepen van Lokale Versterking. In overleg met organisaties van dak- en thuislozen, steunpunten cliëntenondersteuning GGz en Voice is aandacht gevraagd voor de cliëntenondersteuning en de pakketmaatregelen. Hiervoor is zowel schriftelijk als telefonisch contact geweest met Tweede Kamerleden. Dit sloot aan bij bredere protesten tegen de pakketmaatregelen, waardoor rond dit onderwerp een klein succes is geboekt. Ook ontvingen enkele Kamerleden aanvullende informatie over de resultaten en mogelijkheden van cliëntenparticipatie op lokaal niveau. Hoewel dit onderwerp de aandacht heeft van enkele Kamerleden, heeft het echter niet tot veranderingen geleid.

Voor cliëntenondersteuning is nog een tweede lobby pad gevolgd. Omdat dit een prestatieveld in de Wmo is, hoort de invulling hiervan ook op lokaal niveau plaats te vinden. Eén initiatiefgroep heeft hierover contact gehad met raadsleden en een motie voorgesteld. Deze motie is daarna verspreid onder alle initiatiefgroepen, zodat deze ook in andere gemeenten aangeboden kon worden.

4e doelstelling: Borging

Na een analyse van alle behaalde resultaten, de wensen en de mogelijkheden die nog realiseerbaar zouden zijn, werd voor het landelijk gedeelte van het Programma een nieuw werkplan geschreven. Een vierde doelstelling, naast de al bestaande doelstellingen 'Meer en Beter', 'Samenwerking' en 'Beeldvorming' werd aan het Programma toegevoegd. De doelstelling 'Borging' is gericht op het bieden van ondersteuning bij het verkrijgen van subsidies. Het landelijk Servicecentrum moet het hierbij doen met minder menskracht, wat mogelijk werd door vermindering van reguliere taken.

Kwantitatieve gegevens

Begin 2008 is het webbased registratiesysteem tot stand gekomen en werd door alle projectmedewerkers gevuld. De resultaten hieruit geven een goed inzicht in de samenstelling van initiatiefgroepen en van de deelname van GGz-cliënten aan Wmo-raden. Alle medewerkers kunnen hierdoor de resultaten van hun regio vergelijken met andere regio's.

Politieke samenwerking

Vanuit het Landelijk Servicecentrum is een bijdrage geleverd aan een werkconferentie van Groen Links waarbij 70 raadsleden en wethouders informatie kregen over de moeilijkheden en mogelijkheden van mensen uit de GGz-achterban binnen de Wmo. We gaven daarnaast een speciale workshop waarbij specifiek werd ingegaan op de Maatschappelijke Opvang.

Personeelszaken

De organisatie van Lokale Versterking draaide in 2008 volgens verwachting. Alle 35 regionale initiatiefgroepen hadden een eigen ondersteuner en daarnaast kregen de initiatiefgroepen ondersteuning van een projectleider en vanuit de gespecialiseerde medewerkers van het Servicecentrum. Er waren kleine verschuivingen in het personeelsbestand, maar dit kon steeds opgevangen worden en leidde nergens tot kwaliteitsverlies van het werk.

Aangezien Lokale Versterking oorspronkelijk eind 2008 zou stoppen, liepen 31 december alle arbeidsovereenkomsten af. Door de verlenging met een half jaar tot 1 juli 2009 konden de meeste medewerkers van Lokale Versterking een contractverlenging krijgen. Helaas zaten 16 medewerkers al aan hun derde contract, waardoor een nieuwe verlenging de status van een vast contract zou krijgen. Het Landelijk Platform heeft dit risico niet genomen, waardoor er voor deze 16 medewerkers en hun regio's een andere oplossing moest worden gezocht. Dit was pijnlijk, mede omdat het hier ging om de medewerkers die het langste in dienst waren en in de begintijd van het Programma veel onrust hebben meegemaakt. Door het voorkeursbeleid voor ervaringsdeskundigen bevatte deze groep ook relatief veel kwetsbare mensen. Uiteindelijk werd een oplossing gevonden via een payroll-constructie. Enkele medewerkers kozen voor voortzetting als zelfstandige of kozen ervoor, deels om persoonlijke redenen, te stoppen met het werk.

Personeelsvertegenwoordiging: de Ondernemingsraad

De voorlopige personeelsvertegenwoordiging is omgezet in een ondernemingsraad (OR) met de bevoegdheden die daarbij horen. Deze OR heeft advies uitgebracht over de borging. Het niet voortzetten van de overeenkomsten met 16 medewerkers leidde tot stevige discussies. De payroll-constructie leidde tot een oplossing.

Deskundigheidsbevordering en training

De nadruk van het trainingsaanbod ligt op de maatwerktrainingen die door de regionale initiatiefgroepen zelf uitgezocht en gegeven worden. Alle initiatiefgroepen hebben inmiddels minimaal één training gevolgd. Nieuwe leden van een initiatiefgroep kunnen daardoor de informatieachterstand moeilijk inhalen. Het landelijk Servicecentrum biedt deze mensen een basistraining aan. Wegens overinschrijving voor de eerste cursus werd deze in oktober herhaald. Door mond-op-mond reclame zat ook de tweede cursus direct vol. Opvallend daarbij was het grote aantal allochtone deelnemers, een doelgroep die in het algemeen moeilijk te bereiken is.

In het kader van de deskundigheidsbevordering ontvingen alle medewerkers een handreiking over de mogelijkheden voor het inschakelen van externe coaches voor de leden van Wmo-raden.

Naast het volgen van trainingen waren leden van initiatiefgroepen ook actief met het zelf geven van trainingen. Vooral aan ambtenaren, voor wie de combinatie van inhoudelijke kennis en ervaringskennis van de trainers een grote pré is.

Cliëntgestuurde projecten

Met de LFOS is afgesproken dat wij ons beperken tot het stimuleren van de initiatiefgroepen tot ondersteuning van de bestaande en initiatieven voor nieuwe cliëntgestuurde projecten. Van de door LFOS gemaakte DVD '180 cliëntgestuurde projecten' is hiervoor een extra oplage gemaakt voor alle initiatiefgroepen. LFOS leverde een draaiboek over hoe de initiatiefgroepen hiermee een thema-avond kunnen organiseren.

Bovenregionale conferenties

Begin van het jaar zijn drie succesvolle Bovenregionale Conferenties gehouden, waar leden van initiatiefgroepen ervaringen uit konden wisselen en nieuwe informatie kregen. Op deze dagen hielden enkele familieorganisaties een presentatie, kregen de deelnemers informatie over coaching en zijn de verschillende vormen van initiatiefgroepen besproken. De dagen werden bezocht door gemiddeld 60 deelnemers. Ook in de maand september konden initiatiefgroepleden en belangenbehartigers deelnemen aan Bovenregionale Conferenties. Deze werden over verspreid over drie locaties in het land gehouden. Voor deze dagen was een actieve invulling gekozen in de vorm van diverse

Blik op de Toekomst

Het Programma Lokale Versterking is in 2006 opgezet als een driejarig programma om de lokale belangenbehartiging van en door psychisch kwetsbare mensen een harde duw in de goede richting te geven. Met als uitgangspunt de wensen en behoeften van de doelgroep zelf. De aanleiding hiertoe was de Wmo die per 1 januari 2007 van kracht werd. Een wet waarvoor gemeenten verantwoordelijkheid dragen. Het ministerie van VWS stelde medio 2006 in totaal 7,5 miljoen euro beschikbaar. De activiteiten die de afgelopen drie jaar hebben plaatsgevonden, de resultaten die in een relatief korte tijdsspanne zijn geboekt en de successen die door onze regionale initiatiefgroepen zijn behaald, laten zien dat het Programma Lokale Versterking GGz aan een grote behoefte heeft voldaan.

Het Programma heeft zichzelf bewezen; maar er valt nog steeds veel te doen. Want ondanks alle inspanningen van Lokale Versterking blijkt dat in gemeenten waar de GGz-taak voortvarend wordt opgepakt, het succes af te hangen van de welwillendheid van lokale bestuurders. Terwijl het een expliciet benoemde taak is in de Wmo blijven er toch gemeenten die hun verantwoordelijkheid voor de GGZ-groep structureel laten liggen.

Halverwege 2008 werd duidelijk dat de staatssecretaris van VWS vasthield aan het driejarig Programma en geen verlenging wilde financieren. Zij vindt de cliëntenparticipatie een taak die in het kader van de Wmo direct in 2009 door gemeenten overgenomen moet worden. Met het einde in zicht wil het LPGGz bevorderen dat de bereikte resultaten en de ontwikkelde initiatieven niet verloren gaan. Ook staatssecretaris Bussemaker wil een borging van de resultaten ondersteunen. Zij heeft in 2008 een bedrag van 500.000 euro toegezegd voor de tweede helft van 2009 voor de borging van de resultaten. Dit houdt in dat de kennis en methodieken, die binnen het Programma zijn opgedaan en ontwikkeld, worden overgedragen aan gemeenten en andere stakeholders.

Omdat de landelijke ondersteuning en financiering wegvalt, moeten deze groepen geborgd worden bij regionale organisaties. Vanwege de grote betrokkenheid en het landelijk dekkende netwerk zijn de regionale cliëntenorganisaties (RCO's) hierbij aangewezen als voorkeursorganisaties. Hierover is volop contact geweest met Voice, als koepel van de Regionale CliëntenOrganisaties om de mogelijkheden te bespreken en de borging in goede banen te leiden.

In 2008 heeft het Programma een implementatie- en borgingsplan opgesteld waarbij zoveel mogelijk door de regionale initiatiefgroepen met hun ruim 750 vrijwilligers/ervaringsdeskundigen wordt aangehaakt bij bestaande RCO's om te zorgen dat de participatie van (O)GGz-cliënten op een deskundige manier gestimuleerd zal blijven worden. Naast het overdragen van de opgedane kennis en ervaring is het borgen van de geworven vrijwilligers hierbij van belang. Deze vormen immers het hart en het kapitaal van Lokale Versterking en zullen in de toekomst nodig zijn om de (O)GGz cliëntenparticipatie vorm te geven.

Hoewel deze structuur vanwege het ontbreken van een PGO-financiering erg broos is, biedt bundeling van krachten de meeste kansen de bestaande (lokale) structuren gezamenlijk verder te versterken. Dat is nodig omdat de komende jaren nog tal van ontwikkelingen op de GGz en de OGGz afkomen.

Lokale borging

De borging krijgt medio 2009 zijn beslag, toch zijn er al in 2008 enkele concrete resultaten bereikt. Zo heeft de initiatiefgroep Twente een borgingspartner in de RCO Trimaran gevonden. Trimaran is bereid de belangenbehartiging op zich te nemen, mits daar ook financiële tegemoetkoming tegenover staat. Initiatiefgroep Flevoland richtte zich op de borging van de lokale klankbordgroepen GGz/MO/VO/Vz in eigen beheer door het oprichten van verenigingen: één Flevobrede koepelvereniging en daaronder zes lokale verenigingen (in iedere gemeente één). Voor de koepelvereniging is een voorlopig bestuur gevormd van mensen uit het veld zelf. De statuten zijn opgesteld en liggen voor oprichting bij de notaris. In Almere heeft de gemeente voor de lokale groep een structurele subsidie in het vooruitzicht gesteld.

In de Drechtstreek (Zuid-Holland Zuid Dordrecht e.o.) werd de Initiatiefgroep omgevormd tot een eigen stichting Psychosociale klankborden Zuid-Holland Zuid. De nieuwe stichting is bedoeld als aanvulling en verrijking naast Zorgbelang en de RCO CBB. Er zijn afspraken gemaakt over de samenwerking en afstemming tussen de drie partijen. Eén gemeente heeft inmiddels een subsidie toegezegd om in 2009 aan de slag te gaan in de vorm van een pilot. Daarvoor zijn de leden al in 2008 begonnen aan een opleiding om hun werk zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren.

Alle initiatiefgroepen in het land voerden gesprekken met lokale samenwerkingspartners om te komen tot borging en dit vast te leggen in heldere overeenkomsten.

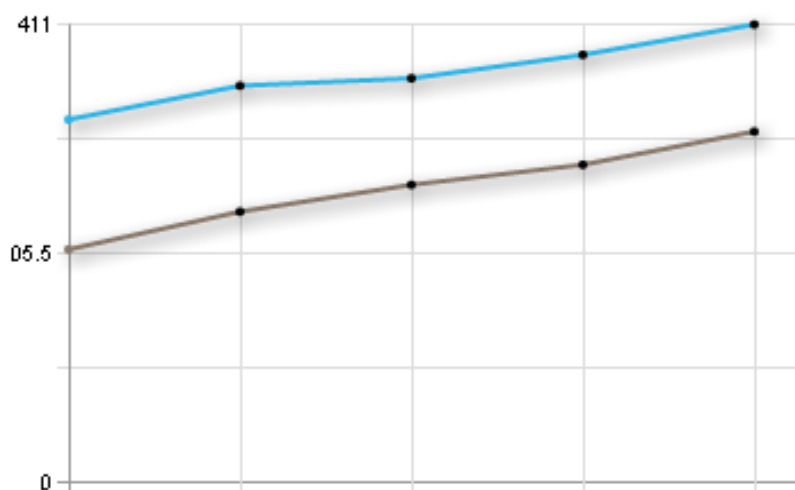
Participatie in cijfers

Op 31 december 2008 functioneerden er in 33 regio's 35 regionale initiatiefgroepen. Het blijkt dat de samenstelling van deze initiatiefgroepen breed door de doelgroepen heenloopt: van de in totaal 755 vertegenwoordigers die actief waren, zijn er 500 vanuit de GGz, 120 vertegenwoordigers vanuit de verslavingszorg, 116 vertegenwoordigers vanuit de Maatschappelijke Opvang actief en 19 vanuit de Vrouwenopvang.

(O)GGz-belangenbehartigers in Wmo-adviesraden

Lokale Versterking was actief in 430 gemeenten van de in totaal 441 gemeenten. 92% van deze gemeenten had een Wmo-raad, in 71% daarvan had het Programma Lokale Versterking een vertegenwoordiger vanuit de doelgroep(en) in de raad, 34 gemeenten hadden (nog) geen Wmo- raad.

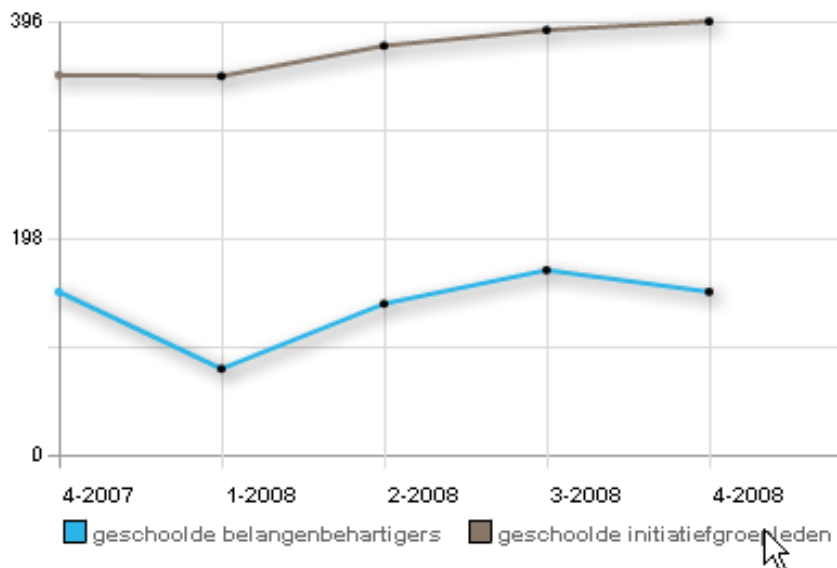
per kwartaal:

Scholing

In 2008 volgden 396 initiatiefgroepleden en 149 belangenbehartigers een scholing via Lokale Versterking.

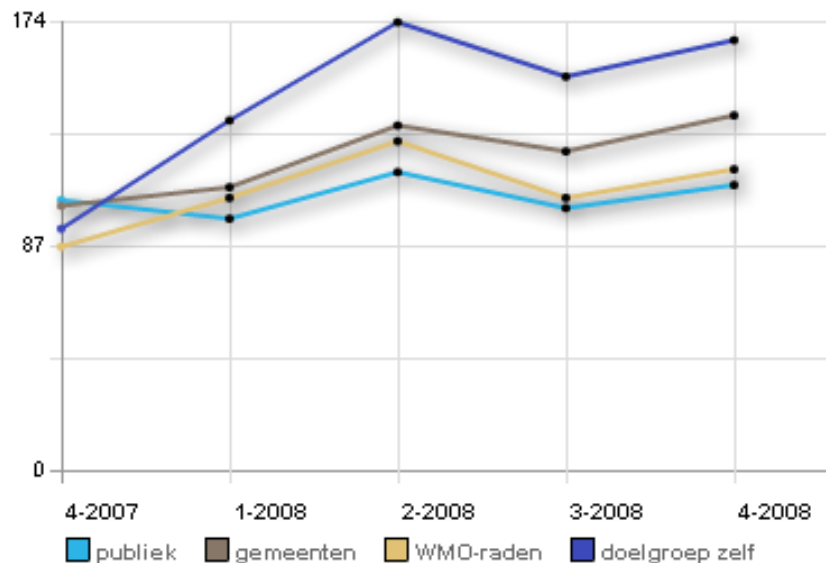
per kwartaal:

Het aantal beeldvormingsactiviteiten

In 2008 zijn ruim 500 beeldvormingsactiviteiten ondernomen, waarvan 111 gericht op het algemene publiek, 138 activiteiten gericht op gemeenten (gemeenteraad, wethouders, ambtenaren), 117 beeldvormingsactiviteiten gericht op de plaatselijke Wmo-raad en 167 beeldvormingsactiviteiten gericht op de eigen doelgroep.

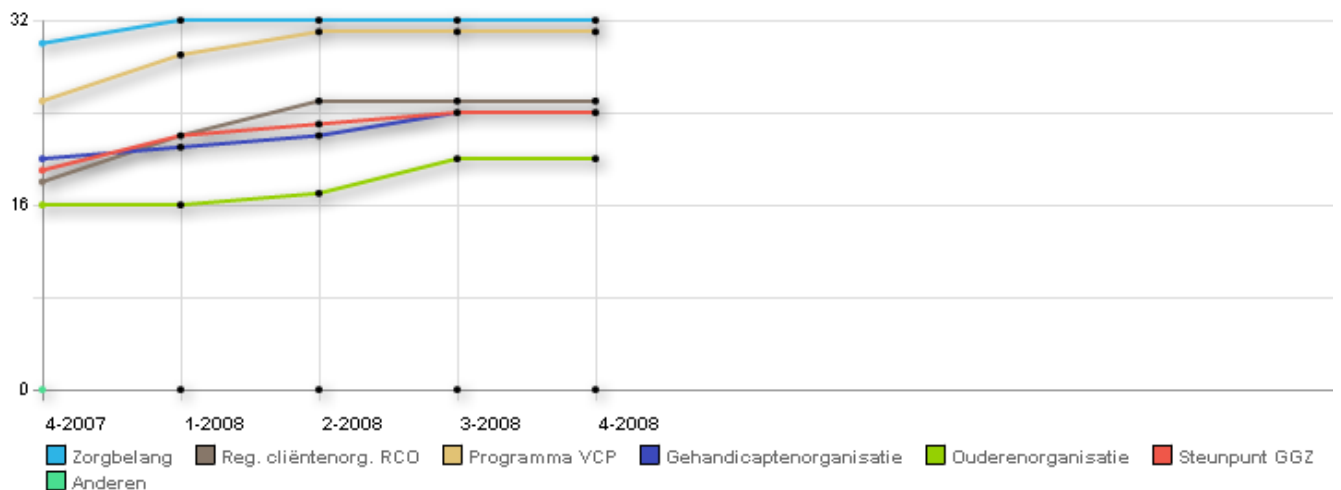
per kwartaal:

De organisaties waarmee wordt samengewerkt

Binnen het Programma wordt door de initiatiefgroepen breed samengewerkt met diverse partijen. In 32 regio's wordt samengewerkt met een Zorgbelangorganisatie. In 25 regio's met een Regionale Cliënten Organisatie (RCO), in 31 regio's met het Programma Versterking CliëntenPositie (VCP), in 24 regio's met een gehandicaptenorganisatie, in 20 regio's met een ouderenorganisatie en in 24 regio's met een Steunpunt GGZ.

per kwartaal:

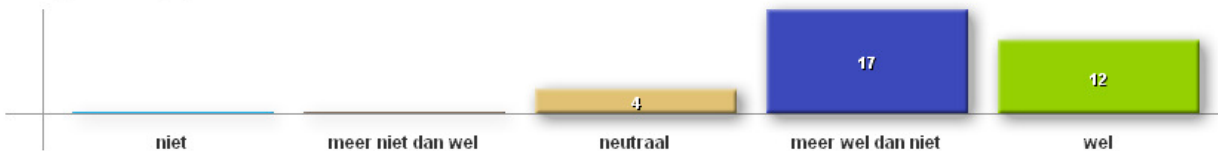

De effecten

Voor het meten van de effecten van de participatie en inzet van de initiatiefgroepen zijn de initiatiefgroepen de onderstaande (subjectieve) vragen voorgelegd. Uit de antwoorden blijkt dat initiatiefgroepen in algemene zin zeker gehoord worden, maar dat er nog een lange weg te gaan is voor een volledige participatie.

Het is voor de belangenbehartigers voor de doelgroep en de initiatiefgroepleden in mijn regio duidelijk wát de belangen van de doelgroep (in de totale breedte) zijn:

Huidige situatie (nu):

De belangen van de doelgroep zijn naar wens opgenomen in de gemeentelijke WMO-beleidsnota's in mijn regio:

Huidige situatie (nu):

Er zijn in mijn regio goede voorzieningen voor de doelgroep:

Huidige situatie (nu):

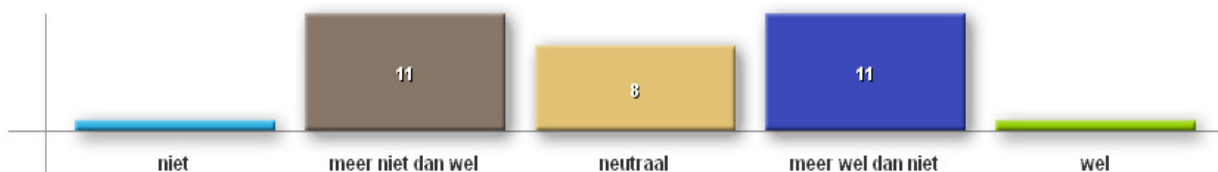
De lokale beleidsmakers in mijn regio weten de initiatiefgroep, als zijnde een intermediair, te vinden:

Huidige situatie (nu):

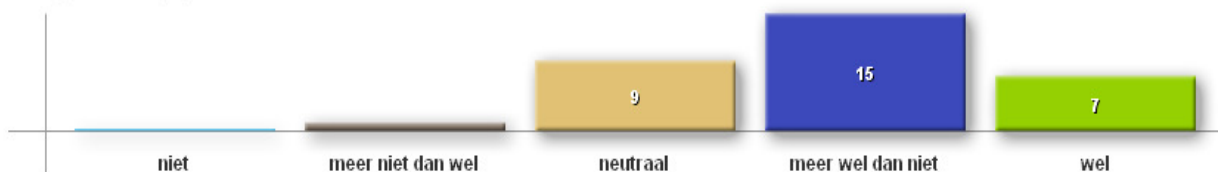
De lokale beleidsmakers in mijn regio nemen het initiatief om met de doelgroep zelf, dus buiten de initiatiefgroep, in gesprek te gaan:

Huidige situatie (nu):

De beeldvorming bij beleidsmakers en publiek rondom de doelgroep in mijn regio is verbeterd;

Huidige situatie (nu):

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van het Programma Lokale Versterking GGz Wmo.
Het Programma Lokale Versterking is een project van het Landelijk Platform GGz,
www.platformGGz.nl

Bezoekadres:

Maliebaan 71 H, 3581 CG Utrecht

Postadres: postbus 13223, 3507 LE Utrecht

T 030 - 23 637 64

E info@lokaleversterking.nl

I www.lokaleversterking.nl

Redactie: afdeling Communicatie Lokale Versterking

Het financiële jaaroverzicht van Lokale Versterking maakt deel uit van het financiële jaaroverzicht van het Landelijk Platform GGz. Dit overzicht kunt u aanvragen via info@lokaleversterking.nl.

Dit jaarverslag is ook te downloaden vanaf www.lokaleversterking.nl